

הבטחת אגפים וקצות מערך

וקצות מערך יכול לשמש קרב המגן המפורסם בבליטת קורסק ביולי 1943. לא היה בכך משום מקרה שגדודי המחץ של הגרמנים הובסו כשהגדודים הרוסיים הנחיתו מכת נגד עצומה, וביצעו בהצלחה אופרציה אופנסיבית בקנה-מידה גדול. סוד ההצלחה במקרה זה נעוץ היה בתשומת-לב הנאותה להלכות המלחמה היסודיות של הצבא האדום המחייבות את הבטחת קצות מערך המגן. הוראות אלה תובעות ממפקדי הדיביזיות להקצות קצינים מסויימים שיהיו אחראים לקצות מערך, ויערכו בקורת אם באופן אישי או באמצעות סגל-מפקדי המשנה שלהם, של תכנית האש בקטעי העמדה הנתונים ביותר להיפגע, וכמו כן יארגנו מוצבי תצפית ומשמרות בסביבות המערך כדי ללמוד על האויב וכוונותיו וע"י כך להכין הכל מבעוד זמן לפעולה בנקודות הגבול.

כשיש לעמדה מכשולים טבעיים באגפיה, כנהרות או ביצות, שאינם ניתנים למעבר, נהנה או המגן מיתרונות ניכרים, אולם גם במקרה כזה על הפיקוד לנקוט באמצעים נוספים להבטחת האגפים, מאחר שידוע הדבר היטב, שבסופו של דבר יכול המתקיף לעבור על פני שטח שמלכתחילה נדמה כי אינו ניתן למעבר.

השיטה היעילה ביותר להבטחת אגפים, היא בהכנה מדויקת יסודית של תכנית אש של הארטילריה, מכונות-יריה ומרגמות, המספקת צפיפות אש ויוצרת אש-צולבת בקצה המערך באמצעות אש מיחידות שכנות. חוק הוא, כי אש זו מסתייעת בחזית קרה-התנגדות הראשי ע"י בנין מעצורים ומכשולים נגד טנקים ונגד חילות.

הי"א אנטי-טנקית הנה חשובה באופן מיוחד. למטרה זו מפעילות היחידות השכנות כמה מהתותחים שלהן בהכונה-ישיירה עפ"י הוראות המפקדה הדיביזיונית. תותחים אלה נקבעים בסביבת קצה המערך כך שאישם תכסה הן את השטח שלפני קרה-התנגדות העיקרי והן את מערך המגן עצמו. נוסף לכך, קשורה וצמודה אש התותחים האנטי-טנקיים.

אגפים וקצות מערך מהווים נקודות נוחות לפגיעה באופן מיוחד בעמדת מגן. חזית עמדה מוגנת בדרך כלל, ע"י עיקר כוחה של דיביזיה, בעוד שכוח קטן הרבה יותר מוקצה להגנת האגפים. יתר-על-כן, מן הנמנע לרכז באגפיה של יחידה את כוח האש של כלי-הנשק המצויים. לכן, האש הנה כאן הרבה פחות צפופה מאשר בחזית העמדה. פירושו של דבר שלמתקיף הרבה יותר כדאי לאגוף את העמדה, והוא עושה זאת כשהמצב מאפשר לו את הדבר. משבוצעה התקפה חזקה דרך שטח קצה-המערך, וכתוצאה מזאת — על האגף, — מתכנס האגף, בדרך כלל, פנימה, למטרות של הגנה. התעקמות זו של האגפים פותחת לעתים קרובות פירצה למתקיף, עוזרת לו לבצע פריצה פנימה, וגורמת להפרדה בין יחידת-מגן אחת לשכנתה.

נסיון המלחמה מראה שהבטחה בלתי-מספקת של האגפים וקצות מערך יוצרת לעתים-קרובות מצב קשה למגן. באוקטובר 1941, למשל, החזיקה אחת מדיביזיות הרגלים שלנו בעמדת מגן מערבית לעיר קירוב (ליד קלוגה). אגפה הימני נמצא ביער, בשכנות למשק איכרים, והמרחק מכאן לאגף השמאלי של היחידה השכנה היה בקירוב ארבעה ק"ל לומטר. להגנת מרחב-הבינים הזה הקצו שתי היחידות השכנות רק מחלקת רובאים אחת מכל יחידה. הבטחת שטח זה ע"י הארטילריה לא תוכנה כהלכה, ורק שתי סוללות תותחים הופקדו לחפות על שטח-הבינים.

האויב התקיף בבוקר, ומשך שעות היום הושבו אחור כל התקפותיו החזיתיות. בערב החלו הגרמנים בסיוורים, בהעסיקם יחידות קטנות, על מנת לגלות את אגפי הדיביזיה; הם מצאו את נקודת-התורפה בקצה המערך והתקיפו דרכה. ולאחר קרב קצר פרצו להם דרך לכיוון קירוב, וע"י כך נמצאו עתה היחידות המגינות תחת האיום של כיתור. כתוצאה מכך שומה היה על הדיביזיה לסגת.

דוגמא טובה להגנה מאורגנת כהלכה של אגפים

* תורגם ותומצת ממאמר רוסי ב"קרטניה זכדה", 18.7.1946, מאת מייור-גנרל ג. פרוזנסטוב.

תעלות הנמשכות ומתקשרות זו בזו ומכשולים רצופים בתוספת עמדות תחליף, מגדילה במידה כבירה את בטחון האגפים וקצות המערך, בתנאי שעמדות התחליף נבחרות באופן מתאים מן הבחינה הטקטית, ומוכנות ומצויידות ע"י שתי היחידות.

הנקודה החשובה כאן היא להקים עמדות אלו כך שתוכלנה לשמש כעמדות מגן, וכמו כן כקוי יציאה להתקפת-נגד שתיפתח ע"י חיל-המילואים.

חיל מילואים בסוג זה של צורת לחימה, מילא תפקיד כפול, משהיו קבוצות חיל רגלים של האויב חודרות אל השטח — היה חיל-המילואים עורך התקפת-נגד ומשמיד אותן. אולם משהיה האויב מפעיל כוחות גדולים וביחוד טנקים — פעל חיל-המילואים של הדיביזיה בצורה אחרת. בדרך הטבע לא יכול חיל-הרגלים להתקיף בהצלחה טנקים, אולם ע"י כך שהתחפרו בעמדות תחליף המגינות על מכשולים אנטי-טנקיים שהוקמו בעומק שטח קצה-המערך, יכלו להעסיק את האויב בקרב אש ולהצמיחו ולעצור בעדו עד שהופיעו הטנקים שלנו, עתודות הארטילריה האנטי-טנקית הניידת, ויחידות חיל-הרגלים אחרות.

חיל-המילואים של הדיביזיה ביצע את משימתו בהצלחה רק משהצליח להגיע בזמן הדרוש לעמדות התחליף. לכן, חשובה ביותר בחירת השטח בו יפעל חיל-המילואים. כענין שבנוהג, כשהכינונו את מלאכת ההגנה, בחנו בהקפדה את השטחים הללו ועסקנו בתרגולי אימון מיוחדים, שמטרתם היתה ללמד את חיל-המילואים כיצד להגיע לשטח של קצה המערך ע"י השימוש במדי-זמן, היינו קובעים האם נותר, אם לאו, זמן מספיק כדי להגיע לעמדות החירום בזמן שנקבע מראש.

משך המלחמה נקטו מפקדי הדיביזיות הסמוכות בנוהג הבא: — הם היו נוהגים להפגש במקום מסוים, כשאליהם נלוו מפקד ארטילריה הדיביזיה, מפקד חיל המהנדסים, ראש המבצעים, קצין הסיוור, מפקד המאותתים, ומפקד יחידות הטנקים שהוקצו לשטח קצות המערך. בפגישה זו היו המפקדים מעבירים דים את דרך' שיתוף-הפעולה כנגד התקפות האויב, קבעו את דרכי הנוהג לאינפורמציה וקשר הדדיים, והכינו תכנית הגנה מיוחדת לקצות המערך. תכנית זו היתה באמת שילוב מלאכת-מגן שכללה את כל האמצעים להבטחת קצות המערך לנוכח אפשרויות של שינויים כל שהם בפעולתו של האויב. פעולה זו לוותה בפתשגן-כתב מיוחד. על תעודה זו, ועל יתר פרטי התכנית, חתמו כל הקצינים שהשתתפו במלאכה זו. שני העתקים של תכנית ההגנה ושל תעודת

ויתר התותחים שהוקצו להגנה האנטי-טנקית, עם זו של הארטילריה. בכל מקרה, חשוב לקבוע את רוחב החפיפה של שני איזורי האש, והוא צריך להיות לפחות שליש רוחבו של כל אזור.

את כל התותחים הקדומניים הללו חופרים אל תוך האדמה, וקבוצות חיילי-רגלים המצויידים בנשק קל משמשות להם מחפה. אנשים אלה חונים בקבוצות של שנים או שלושה, ובמרחק של 200—400 מטר לפני כל תותח.

בכדי למנוע את שיתוקם, טרם זמנם, של התותחים האנטי-טנקיים ע"י אש האויב, — מן הדין להקפיד על כמה חוקים של משמעת-אש. לא פעם, היו טנקים גרמניים משתדלים לגלות את עמדותיהם של תותחינו, ופותחים באש מטוח ארוך (2—1.5 ק"מ לומטר) — מעמדות קבועות ומוסוות לחצאין, ולעיתים יש והצליחו להביא את תותחינו האנטי-טנקיים לפתוח באש מוקדם מדי.

נסיון קרבי מראה כי על התותחים שהופקדו להגנת קצות מערך לפתוח באש בטוחים הבאים: תותחי 45 מ"מ — לא יותר מ-500 מטר; תותחי 57 מ"מ — 750—1000 מטר; ו-76 מ"מ (תותחי הארטילריה הדיביזיונית) — 800—1000 מ'.

בקצות המערך, בין רגימנטים או דיביזיות, יש לארגן את אש המרגמות והארטילריה על המקום, בהתאם למסיבות. לכל הקטעים הנוספים יש להקצות את אש המגן לא באופן מכני, אלא בהתחשב בתנאי הקרקע ובכמות התותחים המצויה, בכלי-נשק של חיל-הרגלים (מכונות-יריה כבדות וקלות ורובים אנטי-טנקיים) משתמשים בשילוב ובתיאום עם אש-הארטילריה, אולם בכל המקרים יש להבטיח את קצות המערך באמצעות אש מן האגף משתי היחידות השכנות.

כשהקימונו את עמדותינו, תמיד השתדלנו שלא להשאיר פרצה בין החפירות שלנו ואלו של שכנינו. היחידות שהוקפדו על האגפים חפרו את כל חפירות המגן ליד קצה המערך וחברו את התעלה הראשונה, השניה ושאר תעלות החפירה עם אלו של הדיביזיות והרגימנטים השכנים.

על בסיס עקרון כזה של הגנה רצופה — הנחנו שדות-מוקשים וסבכי תיל רצופים בשטחי קצות המערך. רציפות כל עבודות המגן הצדיקה עצמה במלואה. ליחידות שהגנו על מערכי-מגן כאלה היתה האפשרות לבצע לא רק תימרונים עם אנשיהם, אלא גם עם הארטילריה שלהם, מבלי לעזוב את החפירות.

כים בקורת על התקדמות עבודות הביצורים וארגון כל־האש.

הנסיון הקרבי הוכיח כי אגפים וקצות מערך אעפ"י שהנם נראים להיות נוחי פגיעה, — אם הם מוגנים כהלכה הרי אין האויב יכול לפרוץ דרכם.

למבנה והטקטיקה של הצבא הסובייטי

כעם רע הכרחי, עם האבידות הנגרמות לו על ידי פגזים של צדו הוא שנפלו קרוב מדי — היות ואבידות אלו קטנות מההן שהיו נגרמות לו על ידי הנשק האוטומטי של האויב בהזדמנויות של העתקת מסך האש קדימה, שעה שהעמדות האויבות הקדמיות משתחררות לזמן קצר מלחץ הארטילריה התוקפת. ברגע הנתון מוחלפת האש הארטילרית על ידי אש רכב השריון, ואש המרגמות — באש תותחי הכינון הישיר של הצד התוקף. בשעת עצם ההסתערות מוסיפים הגייסות לירות תוך תנועה וממטירים על עמדה אויבת אש, שהיא, אמנם לא מכוונת אבל צפורה. בדרך כלל מציינים הטקטיקאים הסובייטיים עריכה יתירה של הגייסות לעומק כתורת משגה, היות ועל ידי כך מכבידים על ניצולו השלם של כוח האש הקיים.

הטקטיקה בהגנה

העקרונות הרוסיים להגנה נראים כברורים וקבועים במידה בלתי רגילה, כמעט וסכמטיים. לפני הכל חייב מערך ההגנה לאפשר את הדיפתן של התקפות שריון. באופן תקין צריך העומק של איזור ההגנה להיות 5—6 ק"מ. לפני איזור ההגנה, מרחק ק"מ 1 עד 3 ממנה, נקבעים משמרות הקרב הקדמיים. בדרך כלל עורכים לפני איזור ההגנה קו מכשולי סער וכן מכשולי טנקים; אלה ואלה צריך שיימצאו בתחומה של אש אוגפת.

איזור ההגנה של בטליון רוחבו, בערך, 2 ק"מ ואורכו כקילומטר וחצי. הוא מתחלק ל־3 אזורי פלוגות ואלה — שוב ל־3 אזורי מחלקות. כל מחלקה מקימה בתוך אזור נקודת משען, העשויה להגנה היקפית. רוחבה 200—250 מ', עומקה בערך 150 מ'. נקודת המשען מכילה מקלעים ורובים אנטי־טנקיים. ואלו מכוונות היריה, מרגמות ותותחי־רגלים נמצאים בנקודות משען אחרות, ערוכות יותר בעומק. לעתים קרובות מפזרים, בין נקודות המשען, גם עמדות התחפרות מדומות, ובהן תת־מקלענים. נקודת המשען אשר בה נמצא בשעת הקרב מפקד הפלוגה — היא

ההצהרה נשמרו ע"י היחידות, והעתק אחד נשלח למפקדה הגבוה יותר. תעודות אלה נוספו לתכנית ההגנה הכללית־תת־על־כך, הפיקוד העליון יותר ארגן פיקוח ועזרה ליחידות לשיתוף פעולה בקצות המערך. קצינים שהופקדו באופן מיוחד לכך, היו עור־

בסקירה תמציתית אשר נתפרסמה בירחון הצבאי הדני, על יסוד המקורות הבלתי שלמים אשר היו לרשותו, צוינו הנתונים הבאים לגבי המבנה וה־טקטיקה של הגייסות הסובייטיים.

המבנה הארגוני

רגימנט הרגלים מונה 3 בטליונים. בעצמת הזין שלו כלולים 8 תותחים אנטי־טנקיים בני קוטר 45 מ"מ; 4 (ואולי 8) תותחי רגימנט בני קוטר 75 מ"מ; 6 מרגמות רגימנט, בנות 120 מ"מ; וכן פלוגת תת מקלענים אחת.

בטליון הרגלים מונה 3 פלוגות רובאיות; פלוגת מכ"י אחת, עם 9 מכ"י; פלוגת מרגמות אחת, עם 9 מרגמות בנות 82 מ"מ.

פלוגה רובאית מונה 3 מחלקות רובאיות; מחלקה אחת של המרגמות בנות 55 מ"מ; 6 רובים אנטי־טנקיים.

מחלקה רובאית מכילה 4 כיתות, כל אחת בת 9 אנשים עם מקלע אחד ורובה אבטומטי אחד, בעל משקפת צלפים.

הטקטיקה בהתקפה

את עמדת המוצא בוחרים בדרך כלל במרחק של כ־800 מ' מקו העמדות העיקרי של האויב. לאחר שהתקדמו אל תוך "עמדת־הסער" מתחפרים הגייסות, בכדי להבטיח לעצמם מחפה בזמן ההכשרה הארטילרית בהתקפה. בשעת שיתוף פעולה עם טנקים הולכות פלוגות הרובאים באופן בלתי אמצעי אחר רכב־השריון, צמודות אליו. רכב־השריון חייב אז שלא להתרחק מן הרגלים, ולהכנס לקרב עם רכב השריון של האויב רק שעה שיש לו יתרון כוח ברור על הלז — כי בדרך כלל מוטלת הנהלת הקרב נגד רכב־שריון אויב על חיל־התותחנים.

חיל הרגלים אומן ותורגל להתקרב, מתחת לאש הארטילריה של צבאם, עד למרחק של 100 עד 150 מטר אל עמדות האויב. מוטל עליו להשלים,

* לפי העתון הצבאי הדני, "מיליטרס טידסקריפט", מרס 1948.

רחה משתרעים לרוחים עד ל-150 מ' ואותם מבטיחים ע"י תת-מקלענים וע"י שדות-מוקשים. כלל-קבע הוא כי כל פלוגה אחראית לריוח-הבינים אשר לש-מאלה.

בהגנה פותחות מכוונות-היריה באש מטווחי 800 מ' (יתכן כי זהו הכלל לגבי מקלעים), צלפים ל-600 מ' ורובאים ל-400 מ'.

שעה שמשתתפים בהתקפה טנקים אויבים, נלח-מים בהם הארטילריה, התותחים האנטי-טנקיים וה-רובאים האנטי-טנקיים, שעה שמכוונות היריה, התת-מקלעים והרובים לוחמים ברגלים המלווים של האויב ומנסים להפרידם מהשריון.

כוח אש מוגבר

הנפגעות לבין מספר הפגזים הנורה? אחת הסיבות לכך היא שלרוב אין אנו יודעים במה רוצים אנו לפגוע. אנו פשוט מכסים שטח באש מתוך תקוה להפחיד את האויב, ולהפריע לו. אם ניתן לאנשים בקו החזית אמצעים שיאפשרו להם לאתר את עמדות האויב, ומכשירים להעביר ידיעות אלה למי שצריך, נוכל להפעיל את אשנו למקום בו היא תהיה מועילה ביותר.

יש ויטענו שאין להעמיס על החייל בחזית מעמסה נוספת של מכשירים מסובכים. אך ברור שהחייל זקוק לאמצעים שיוכל להפעילם במהירות עם הי-תקלו במטרה אויבת. זאת יוכל הוא לעשות בשתי דרכים; או שישא על גבו את כל אותם כלי הנשק הכבדים על מנת שיפעילם בעצמו, או שיהיה באפ-שרותו להפעיל את הכלי הדרוש המוצב מאחוריו בעורף. אין ספק שהברירה היא יעילה יותר, אם רק תנוצל כראוי.

התפקיד השני המוטל עלינו הוא להאריך את הטווח של כלי הנשק שלרשותנו ולהגדיל את ני-ירותם, כך שכל כלי יוכל בעת ובעונה אחת לעשות את פעולתם של שנים או שלושה כלים. ספק הוא אם נוכל בזמן הקרוב להאריך את טווח תותחינו תוך שמירה על דיוק פגיעותיהם; אך אשר לניידות יש כאן מקום רב לפיתוח.

הגענו כבר להישגים רציניים בניצול תעבורה אווירית לסיפוק תחמושת ויתר חלקי ציוד, אך ברגע שאותו ציוד הורד לקרקע שוב הוגבלו אפשרות ומהירות תנועתו כמקודם. מכאן המסקנה שבמקום להוריד את התותחים ולבטל בדרך זו את ניידותם, יש להציב תותחים במטוסים. עומדים לרשותנו הלי-

היא נקודת המשען הפלוגתית, עם הנשק המסיע. בתוך איזור ההגנה של הבטליון קובעים מספר נקודות משען — למשל, שתי נקודות משען פלוג-תיות, נקודת משען מחלקתית אחת, ונקודת המשען של הרזרבה הבטליונית — בתור אלו אשר מאורגנות יחד להיותן „מרכז ההגנה הבטליונית“. בתוך שטחים נוחי-מעבר לטנקים משמש הוא גם בתור „מרכז מגן בפני טנקים“. ובאם השטח איננו ניתן — או ניתן רק חלקית — למעבר טנקים, אפשר להן לנקודות המשען הפלוגתיות גם בלי קשר ישיר בינן לבין עצמן. שטחו הבינים, שהם האיזורים שבין פלוגה לחב-

הכל מדברים על הגברת עצמת האש של הצבא, כל אחד דורש תותחים גדולים יותר, טובים ורבים יותר. אך אין די ביותר תותחים — כי גם היריב אינו טומן ידו בצלחת, ויש להניח שתותחיו לא יפלו במאומה משלנו, הן באיכותם והן בכמותם. יתר על כן, מה שלא ירבה מספר התותחים, ספק הוא אם נגיע אי פעם למצב שנוכל לרכזם במספר מספיק ובזמן הנכון למקום בו הם דרושים כדי שיוכלו למלא את שליחותם.

נדבר ברורות. אין אנו זקוקים לכוחות אש גדו-לים יותר, אשר מידת יעילותם נמדדת בשנים עד שלושה אחוזים, אלא לכוח אש קטן יותר אשר יעילותו מגיעה לעשרה ולחמשה-עשר אחוזים. אם נגיע ולו רק לעליה קטנה זו ביעילות האש, נחסוך במידה מרובה בנפח ובכוח האדם המוקצים לסיפוק תחמושת, ונוכל לצמצם את מספר הכלים הדרושים. חסכון גדול נוסף נוכל להשיג באם נגביר את ניידותם של התותחים או שנגדיל את טוח היריה שלהם.

הכל מודים בהכרח הקיים לנצל יותר את כוח האש שלנו, אלא שרבים אינם מאמינים שיש באפ-שרותנו לעשות זאת אלא אם כן נגיע למלחמה חדישה של „לחיצות על כפתור“. בכל זאת, גם היום יכולים אנו לעשות הרבה אם רק נפעיל את כושר ההמצאה ואת כל האמצעים הטכניים שכבר עומדים לרשותנו. הבה ונראה כיצד נגשים זאת הלכה למעשה.

ניבחון תחילה את יעילות התחמושת שאנו מוציאים. מדוע קטן כל כך היחס בין מספר המטרות מתוך ירחון הרגלים האמריקאי.

קופטרים ומטוסים אטיים, מנמיכייטוס, היכולים לחוג מעל לכל שטח ולרדת כמעט בכל מקום. הם יכולים להגיע לכל מקום בקו הקצר ביותר ובמהירות העולה על 150 ק"מ. השיטה המהירה ביותר להעביר תותח מעמדה לעמדה תהא להטיסו במהירות ולהחזיר זירו מיד לאחר הפעולה לאזור המוגן בעורף. במשך דקות נוכל לרכז את כל תותחינו בגזרה מסוימת, ושוב תוך דקות לפזרם שנית. יתכן ויראו הצעה זו כדמיונית. אך אין כל סיבה לאי הוצאתה לפועל. ואשר לטענת ההוצאות המרובות, הרי בלי ספק אין תותח מוטס יקר יותר מטנק כבד — נושא תותח — המוגבל באפשרויות תנועתו.

אך כל האמור לעיל אינו פותר עדין את בעיית הניידות על הקרקע. ידוע לנו שתותח על הקרקע יכול להיות על גלגלים או שינשא על ידי האנשים עצמם. ברור שליחידות הקו הראשון חייב להיות תותח בעל קליבר בינוני שיוכלו להפעילו בשעת הצורך. ומאידך, כל כלי כזה זקוק למכונות של שתי עשרות טונות שיגרורוהו ממקום למקום מבלי לפרקו. ברור איפוא שעם כל הזלזול בתותחים ללא רתע וברקטות, אשר יעילותם פחותה אמנם מזו של התותח הרגיל, הרי פשטותם וקלותם היחסית משלימה את החסר. שהרי הדרך האטית ביותר להשתקתה של מטרה אויבת היא לעשות זאת בתותח שאינו קיים, ואם נצטרך ללוות כל תותח בכמה עשרות טונות של משא, הרי ברור שרוב הזמן לא יהיה התותח קיים עבורנו. אנו זקוקים לכלי נשק שאפשר לסלטלם למקום בו הם דרושים במספר הרב ביותר, בנפח הקטן ביותר ובמהירות הגדולה ביותר.

עם זאת, תעמודנה עדין לפנינו מטרות רציניות, הבנויות בטון, או המשוריינות בפלדה. אך האם צריך לעשות זאת באמצעות צינור ברזל ענקי ולסלטל לשם כך את הצינור ומאה טונות של תחמושת ושאר

ירקות על פני מחצית כדור הארץ? אפשר לעשות זאת בדרך קלה ביותר. השיטה הבדוקה ביותר להטיל כמה אלפי קילוגרמים של חומר נפץ על מטרה אינו שהיא, היא מן האויר. הבעיה העיקרית היא כיצד להתגבר על חוסר הדיוק בפגיעות של המפציצים. אך אם נשקיע מאמצים לחקירה בכיוון זה, ולו רק כדי מחצית המאמצים שאנו משקיעים בתיכון ובהנעת תותחים וגופים כבדים יותר על פני הקרקע, אין ספק שנצליח.

עוד שכלול חשוב. עלינו לצמצם במלוא האפשרות את תלותנו באספקת ציוד ותחמושת בדרך הקרקע. לא אחת קרה שאנשים סבלו תלאות על-אנושיות אך ורק משום שאי-אפשר היה להגיע אליהם בכלי הרכב הרגיל; ויותר גרוע, רבים הם המקרים שהתקפה נעצרה כשהיתה כבר במלוא תנופתה, ושוב, משום שהחייל התוקף נשאר ללא תחמושת. מקרים כאלה אינם הכרח המציאות, ואסור שיישנו. יש לארוז מראש חבילות של מזון, ציוד ותחמושת בצורה הנוחה להטלה ארצה או להצנחה, ומיד עם קבלת הידיעה על הצורך במשהו, יכול לצאת אוירון אשר יוריד את החסר. בדרך זו יכולים לספק את תביעות היחידות תוך דקות במקום השעות והימים שנדרשו לכך קודם לכן, עם האפשרות שיאחרו לגמרי את המועד.

כשאנו אומרים שלצבא יש כוח אש הגדול מזה של היריב, כוונתנו היא שהוא יכול לרכז את אשו למקום הנכון, בזמן הדרוש ובכלים המתאימים, ולעשות זאת יותר מהר משיכול לעשות זאת אויבו. אין דבר זה מחייב תותחים גדולים יותר או במספר רב יותר, אך הדבר מחייב את היכולת לגלות את המטרה ותימרון בתותחים במהירות וביעילות יותר מאלה של הצד שכנגד. וכל זה בתנאי שאספקת התחמושת להם תהיה סדירה ובלתי מופרעת.

„פרימוסים“ לעזרת צבא ארה"ב

תעופה עצמי לצרכי הדיוויזיה שלו בלבד. כדי לא להיות תלוי תמיד בחיל האויר הכללי בעת קרבות את הטכנאים והטייסים למטוסים בחר מתוך אנשי הדיוויזיה, והעביר אותם אימונים מיוחדים. מספר המטוסים שעמדו לרשותו היה 10, ומהם רק ארבעה ראויים לשימוש ממשי. את מטוסיו אלה הפעיל הגנרל בשדה הקרב בשיתוף עם שרידיו ועם חיל הרגלים של.

היה משהו מן הביטול אצלינו כלפי חיל האויר ה„פרימוסי“ שלנו, וכל הנפלאות אשר חוללו נתקבלו בחינת נס. יש ענין מיוחד לכן ברשימה הבאה שהיא תמצית ממאמר שהופיע בירחון המרינס האמריקאי, המספר על מעלליה של יחידה דומה אצלם.

מיוז גנרל ויליאם רופרטוס Rupertus מפקד דיוזית המרינס הראשונה היה הראשון שארגן חיל-

המטוסים, יצאו כולם בשלום מכל המשימות שביצעו, ופרט למקרה תאונה אחד בו התקלקל מנוע אחד המטוסים והטיס נפל לתוך המים — הוא ניצל ע"י הילידים והחזר לבסיס.

בהיות המתקיפים במצב קשה ורב אבדות, כתוצאה מאש מרגמות יעילה של היפנים, נטלה על עצמה יחידת הטיס הקטנה, את אשר לא הצליח לעשות חיל הויר, מחמת מזג האוויר הקשה, והצניחה רפואות פלסמה ומצרכים דחופים אחרים לכוח הפור על גנרל רופרטוס עצמו אשר באופן מתמיד היה נוהג במטוס "פרימוס" קטן לצרכי סיור קרבי אישי, החליט באותו יום להשתתף בפעול בקרב: הוא ציד את מטוסו ברימוני יד רבים, ובטוסו בתפקיד "מפציץ" ידה את רימוניו מגובה נמוך מאד על האויב המופתע.

היחידה המשיכה למלא תפקידי קשר חשובים ולמרות שאיש מן הטייסים לא היה טייס מוסמך מיל או את תפקידיהם במלואם. כעבור זמן מה קבלה הדיוויזיה יחידת טיס מושלמת מחיל האוויר, והטייסים המתנדבים חזרו לתפקידיהם הרגילים, אך בתוספת מדליה מיוחדת לכל אחד מהם.

בעת התכונה לקראת הנחיתה בכף גלוצ'סטר (Cape Gloucester) הכין הגנרל תוך 24 שעות שדה תעופה, ומטוסיו היו מוכנים לפעולה. השטח המועד לפעולה היה מכוסה יערות עד והמפות שהיו ברשות הדיוויזיה היו בלתי מדויקות. המשימה הראשונה שהוטלה על יחידת הטיס היתה קשה, פטרול קרב שכלל כ-500 איש היה בדרכו לחצות את האי המיוער נייר-בריטן כדי לתקוף מגמה מסוימת, ודרך תנועתו עברה בשטח המועד למארבים קטלניים. יום אחר יציאת הפטרול הציפו גשמים עזים את השטח, ולא היתה כל אפשרות להעביר לכוח בדרך היבשה את האספקה הדרושה, תפקיד זה הוטל אז על יחידת הטיס. מטוסיו של רופרטוס טסו הלך וחזר בגובה העצים והטילו לפטרול, בחבילות, את האספקה הדרושה. ההצנחה היתה מדויקת להפליא ופרט לחבילה אחת הגיעו כולן בשלום לתעודתן.

כעבור זמן, כשתקפה דיוויזיה המרינס החמישית את היפנים בחוף הצפוני של ניו בריטן, יושרו ע"י בולדוזרים שדות תעופה ארעיים, והמטוסים הקטנים של רופרטוס קימו את הקשר עם המטה וספקו את כל האספקה הדרושה. למרות אש קשה שנתכה על

ש. ר.

רופא גרוד חיל הרגלים

תן למען הפצוע, עד אשר יוכל לקבל טיפול בבית חולים. במלים אחרות, אף רופא אחר לא יצטרך לטפל בפצוע שעזב את תחנת האיסוף שלנו, עד שיוכן עבורו מקום על שולחן הניתוח בבית החולים. ועתה הבה נבחון את מעשינו והמניעים להם, מן הרגע בו מתחיל הקרב, וכיצד נוכל להשיג את המטרה שהצבנו לפנינו.

הכלל הראשון שסיגלנו לעצמנו הוא: לא לצאת עם היחידות התוקפות. תחנת האיסוף הנקלעת לתוך תסבוכת הקרב אין לה כל יכולת פעולה, וסופו של דבר שיחידת השירות הרפואי של היחידה הסמוכה צריכה למלא גם את תפקידה היא. השיטה לפיה אנו נוהגים, היא לחבר קו טלפוני לקו המקשר את מפקד הפעולה עם המטה בעורף. וכך אנו מאזינים לכל מהלך הפעולה. כששומעים אנו את המפקד מודיע שהמטרה נכבשה, אנו נגשים להעברת תחנת האיסוף למקומה.

אנו מכנסים את אנשינו ומסבירים להם את המצב. מיד אח"כ, בעוד האנשים עוסקים באריות הציד והכנתו להעברה, אנו יוצאים בגיפ לחפש

על אף חשיבותם הרבה של השיכלולים הרפואיים החדשים אשר בבתי החולים שבעורף, הרי את עיקר המלאכה להצלת חייו של הפצוע עושה הרופא הגדודי בתחנת האיסוף, סמוך לקוי החזית. שטח פעולתו בלתי מוגבל; אין איש מפקח עליו, אין איש מתערב ומפריע לו במלאכתו, ומאידך, הוא מבודד, אין מי שיעץ לו כיצד לנהוג, ואין מי שיעזור לו להחליט החלטות גורליות אשר בהן תלוי יים, פשוטו כמשמעו, חיי אדם.

קפיטן עמוס כהן, רופא גדודי בדיביזיה רגלים אמריקאית, אשר רכש נסיון רב בחזיתות אירופה, מוסר מנסיונו ומנסיונם של אחרים, ומדגיש מספר נקודות ועקרונות לשיטת עבודתם של הרופא ותחנת האיסוף בחזית.

„הדבר הראשון שנדרש מן הרופא, הוא להציב לעצמו מטרה ברורה אשר אליה עליו לשאוף בטי פולו הרפואי, תהיינה המסיבות אשר תהיינה. המטרה שהצבנו אנו לפנינו היתה לעשות כל מה שני-

* מתוך רשימה ב"ירחון הרגלים" האמריקאי המת- בססת על נסיונו האישי של רופא גדודי בזמן מלחמת העולם, באירופה.

מקום מתאים לתחנה. מקום התחנה משפיע במישור ריץ על יעילות עבודתנו. ומשום כך, מטרתנו הראשונה היא להתקרב ככל האפשר לחיל-הרגלים שלנו. אשר למקום התחנה, הרי ישנם מקומות שיש להשתדל להמנע מהם. צומת-דרכים — ברור שתופי גז, בית בודד — יופגז. קבוצת בתים במקום גבוה אף היא תגרה את האויב. בצרפת העדפנו תמיד בתי איכרים עבי קירות הנמצאים בשטח מת, עם אסם שבו יכולנו להסתיר את הג'יפים והאמבולנסים שלנו. בכפרים הגרמניים חיפשנו אחרי בית גבוה, אך לא בולט, באמצע הכפר, עם מרתף רחב, ועם פתח המאפשר הכנסת אלונקה. כשלא מצאנו מקום מתאים, נסינו לברר היכן מסתתרים האזרחים המקומיים; הם בחרו לרוב במקום הטוב ביותר...

התבססנו — ומתחילות להגיע הידיעות על פצוץ עים. ידיעות אלה תמיד מוגזמות; כשמבקשים שלוש אלונקות — תספיק לרוב אחת. אנו משתמשים בג'יפים שלנו ככל האפשר, שלא ליגע את נושאי האלונקות. לעולם אין אנו פוקדים על אנשינו לצאת להביא את הפצועים, ביחוד כשאש האויב כבדה. הם יודעים את חובתם ומבינים את האחריות הרובצת עליהם, וימלאו את תפקידם כשיוכלו לעשות זאת. כמורכב אין אנו הופכים להיות מפקדי חוליות. נושאי-אלונקות, לשם כך מצויים הסמלים. יתר על כן, הסמל הוא העונה לקריאות הטלפוניות והוא המארגן את שליחת החוליות. בתחילה חשבנו לנחוץ להוביל אישית את החוליות; היום אין אנו נוטים עוד לכך.

לכל אחד מאנשי תחנת-האיסוף יש תפקיד מסוים וקבוע, אשר הוא משננו וחוזר עליו עד אשר הופך להיות לו לטבע שני. הפקיד שלנו הוא המשכיל מכולנו, ורצוי שיעבוד לצדו עוזר. שעה שהרופא בודק את הנפגע, הוא מכתוב את התוצאות לפקיד, הממלא את תוית-הנפגע. הפקיד רושם גם את פרטי הטיפול הניתן ע"י הרופא ואת כמות הפלזמה המוזרקת לו. כל זאת הוא עושה על-סמך הסתכלותו הוא. שלוש שאלות הוא שואל את הפצוע: באם לקח את גלולות הסולפה שלו. באם נפצע כבד קודם לכן, ומה היה גורם הפציעה; התשובות אף הן מוכנסות ותוית.

על הג'יפים שלנו מורכבות חצובות לנשיאת שתי אלונקות מעל למנוע של המכונית, כך שהחלק

האחורי ישאר פנוי ל"פצועים-מהלכים". הצבת האלונקות מאחור היא, לדעתנו, בזבוז מקום שאפשר לנצל לפינוי "פצועים-מהלכים". מדי פעם, כשייצאת חולית נושאי-אלונקות שלנו לאסוף נפגעים, היא משאירה מספר אלונקות במקומות איסטרטגיים, וליד ריכוזי אנשים. לעתים קרובות ישתמשו בהן הרגלים עצמם להוצאת נפגעים ולהובלתם אלינו. כך יורד חלק מעומס העבודה המוטל על חוליותנו המועסקות.

מוטב שנושאי-האלונקות לא יכנסו לשדה-מוקשים להוציא פצוע, כי ע"י כך הם רק מגדילים את מספר הנפגעים. אנו ממתינים עד שחיל-המהנדסים יפנה שביל ממוקשים, כמורכב אנו מטילים על מפקד מחלקת-המהנדסים להודיע לנו את הדרכים הנאות יותר להובלה, לבל נאלץ לטלטל את הנפגעים בדרכים משובשות.

חשוב שבשעות ה"הפוגה" הקצרות בין אש לאש יבקר הרופא את אנשי יחידתו שבחזית. דבר זה, אמנם, "מסוכן ולא-הכרחי", אך יש בכך השפעה רבה על רוח האנשים. עליו לבקר את האנשים בעמדות, ולהיות מוכן לענות לשאלות על גורל חברים אשר פונו לעורף, לפעמים הנו נאלץ אפילו למצוא מחסה בחפירה יחד עם האנשים. ושוב מושג מעת ההלצה הנצחית על "הרופאים המנצחים במלחמה".

בבסיסי המנוחה אנו נוהגים תמיד להסביר לאנשים את אשר יכולים הם לצפות מהשרות-הרפואי בקרב. אנו מדגישים, שפצוע המסוגל ללכת חייב להגיע לתחנת-האיסוף בכוחות עצמו. אנו מזכירים להם לבל יחכו לנו בשעת הפגזות תותחים ומרגמות, וכי עליהם לשכב במחסה ולחכות עד שנוכל להגיע אליהם. כן אנו מלמדים אותם את יסודות העזרה הראשונה, כדי שיוכלו לעזור לעצמם.

מן הראוי לציין שאנו נוהגים להחזיק בקביעות סיר קפה חם על הכירה שלנו. הודות לו רוכשים אנו את ידידותם של כל אנשי היחידה...

בסופו של דבר, פרק הזמן שאנו עושים כרופאים גודדיים, הוא הנותן לנו את הסיפוק הרב ביותר מכל תפקידינו בצבא. נפלא לראות את אומץ-רוחם של חיילינו. תענוג לטפל בהם. הם אסירי תודה לך, הם שקטים, הם מבינים ועוזרים.